

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:	شهلائی باقری، جواد، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدید آور:	مدیریت طراحی و توسعه اماکن، اردوگاه‌ها و تجهیزات ورزشی / مؤلفان جواد شهلائی باقری، فاطمه خوشه‌کار، پیام رئیسی؛ زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی
مشخصات نشر:	تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری:	۲۷۰ ص، جدول. وزیری.
فروست:	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ ۷۰۲/۲
شابک:	۲-۶۰۵-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸-۲۵۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست:	فیبیا
موضوع:	کتابنامه: ص. [۲۴۷]-۲۵۴.
موضوع:	ورزشگاه‌ها -- ایران -- طراحی و ساخت
موضوع:	Stadiums -- Iran -- Design and Construction
موضوع:	ورزش -- وسایل و تجهیزات -- طراحی و ساخت
موضوع:	Sporting Goods -- Design and construction
موضوع:	ورزش -- وسایل و تجهیزات -- مدیریت
موضوع:	Sporting goods-- Management
موضوع:	اردوگاه‌های ورزشی
موضوع:	Sports Camps
شناسه افزوده:	خوشه‌کار، فاطمه، ۱۳۶۷-
شناسه افزوده:	دانشگاه علامه طباطبائی.
رده‌بندی کنگره:	GV۴۱۳
رده بندی دیوئی:	۷۲۵/۸۰۴۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۹۷۸۱۵۰۸

مدیریت طراحی و توسعه اماکن، اردوگاه‌ها و تجهیزات ورزشی

مؤلفان:

دکتر جواد شهلائی باقری

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

فاطمه خوشه کار

پیام رئیسی

چاپ دوم

مدیریت طراحی و توسعه اماکن، اردوگاه ها و تجهیزات ورزشی

مؤلفان:

دکتر جواد شهلائی باقری
فاطمه خوشه کار
پیام رئیسی

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۷-۶۰۵-۲

ویراستار و سروراستار: دکتر زهرا محمدیان

طراح جلد: سمیرا حاجی گلدی

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

فروشگاه آنلاین انتشارات book.atu.ac.ir

سایت مرکز چاپ و انتشارات press.atu.ac.ir

سایت فروشگاه الکترونیکی mybooket.com/atu

آدرس فروشگاه مرکزی: تهران انتهای بلوار دهکده المپیک، دانشگاه علامه طباطبائی

روبه روی ساختمان مرکزی جنب باجه بانک ملی تلفن: ۴۸۳۹۲۶۵۹ همراه: ۰۹۹۰۲۴۹۹۹۸۵

چاپ دوم ۱۴۰۳ شمارگان: ۱۰۰ قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه

پیشگفتار

فصل اول: آشنایی با کاربری فضاهای ورزشی	۱
اماکن و فضاهای ورزشی	۱
انواع اماکن ورزشی از دید کلی	۳
تاریخچه ساخت اماکن ورزشی	۸
انواع فضاهای ورزشی به لحاظ بهره‌برداری	۲۳
کاربری فضاهای ورزشی	۲۴
کاربری فضاهای ورزشی در طرح جامع شهری	۲۷
ضرورت تهیه طرح جامع شهری	۳۳
سؤالات فصل اول	۳۵
فعالیت‌های فصل اول	۳۵
فصل دوم: اصول طراحی و توسعه اماکن ورزشی	۳۷
اصول برنامه‌ریزی به منظور طراحی و ساخت اماکن ورزشی	۳۷
مراحل طراحی و برنامه‌ریزی	۴۰
روش تهیه، تدوین و تنظیم برنامه	۴۱
نمودار گانت	۴۳
نمودار شبکه پرت (PERT)	۴۳
ساختار شکست (WBS)	۴۴
نقش متخصصین در برنامه‌ریزی	۴۴
برآورد هزینه پروژه ساخت اماکن	۴۶
برنامه‌ریزی برای توسعه اماکن فعلی	۴۷

طراحی و ساخت اماکن ورزشی جدید.....	۴۹
تشکیل کمیته برنامه‌ریزی	۵۴
فرایند طراحی و ساخت	۵۵
نیازسنجی	۵۵
مطالعات امکان‌سنجی.....	۵۶
انتخاب مکان احداث (جانمایی مکان ورزشی).....	۵۸
اصول طراحی و ساخت	۶۴
اجرای کار ساخت پروژه.....	۶۶
طراحی اجزای مختلف و انواع سیستم‌های موجود در اماکن ورزشی	۷۰
طراحی نمای ساختمان اماکن ورزشی	۷۱
انواع سیستم‌های موجود در اماکن ورزشی	۷۲
سیستم‌های روشنایی.....	۷۲
سیستم‌های تهویه، حرارتی و برودتی.....	۷۶
دیوارها	۸۱
راهروها.....	۸۳
پلکان	۸۴
درب و پنجره‌ها	۸۵
سقف‌ها.....	۸۶
اتصالات و سازه‌های آویخته از سقف	۸۹
کف‌پوش‌ها	۸۹
انواع کف‌پوش از نظر مواد سازنده	۹۲
کف‌پوش‌های گرانولی	۹۴
چمن‌ها	۹۶
سیستم آب‌رسانی و زهکشی	۱۰۱
شرایط نوع خاک مناسب برای عملیات زهکشی	۱۰۳
سیستم‌های الکتریکی	۱۰۴
سیستم خدمات سمعی و بصری.....	۱۰۷
طراحی سیستم آکوستیک فضای ورزشی	۱۰۹
سیستم ارتباطات رادیویی و تلفنی	۱۱۲
ارتباطات تلفنی (داخلی و خارجی).....	۱۱۴

سیستم لوله کشی و فاضلاب	۱۱۴
سیستم ترابری	۱۱۶
سیستم هشدار خطر و سیستم اعلام برنامه	۱۱۷
سیستم های امنیتی	۱۱۸
نحوه ی اداره اماکن سرپوشیده و روباز ورزشی	۱۱۹
سؤالات فصل دوم	۱۲۲
فعالیت های فصل دوم	۱۲۳
فصل سوم: آشنایی با استاندارد فضاهای جانبی اماکن ورزشی و ابعاد زمین های	
ورزشی	۱۲۵
فضاهای جانبی در اماکن ورزشی	۱۲۵
رختکن	۱۲۶
سرویس بهداشتی	۱۲۹
پارکینگ	۱۳۲
انبارها	۱۳۳
فروشگاه، رستوران و بوفه	۱۳۴
طراحی جایگاه و صندلی تماشاگران	۱۳۵
استخرها	۱۴۰
ابعاد و استانداردهای زمین های ورزشی	۱۴۶
سؤالات فصل سوم	۱۵۳
فعالیت های فصل سوم	۱۵۳
فصل چهارم: آشنایی با اردوگاه ها و فضاهای تفریحی - ورزشی	
اردو	۱۵۵
اردوگاه	۱۵۶
هدف از برپایی اردوها	۱۵۶
انواع اردو	۱۵۷
افراد شرکت کننده در اردو	۱۵۸
مزایای برگزاری اردوها برای کودکان و نوجوانان	۱۵۹
اردوهای ورزشی	۱۶۲
تعیین مکان اردو	۱۶۵

۱۶۷.....	انواع برگزاری اردوهای تفریحی و کمپینگ
۱۶۹.....	تجهیزات لازم برای برپایی اردوهای تفریحی و کمپینگ
۱۷۱.....	طراحی و توسعه اردوگاه‌ها
۱۷۲.....	نیازهای اردوگاه‌ها
۱۷۳.....	آشنایی با اماکن تفریحی و ورزشی
۱۷۵.....	انواع اماکن تفریحی-ورزشی
۱۷۵.....	۱- فضاهای روباز
۱۷۶.....	۲- فضاهای سرپوشیده
۱۷۶.....	اصول طراحی تفرجگاه‌های شهری
۱۸۰.....	سؤالات فصل چهارم
۱۸۱.....	فعالیت‌های فصل چهارم
۱۸۳.....	فصل پنجم: اصول تهیه، تعمیر و نگهداری تجهیزات ورزشی
۱۸۴.....	تشخیص و برطرف سازی نیازهای تجهیزاتی
۱۸۶.....	مدیریت تجهیزات ورزشی
۱۸۷.....	برآورد صورت تجهیزات موجود
۱۸۸.....	نحوه تهیه تجهیزات ورزشی
۱۹۰.....	روش انبار کردن تجهیزات
۱۹۴.....	تعمیر و نگهداری از تجهیزات
۱۹۶.....	نظافت وسایل و تجهیزات ورزشی
۱۹۸.....	آشنایی با تجهیزات برخی رشته‌های ورزشی
۲۰۳.....	بازبینی و کنترل وسایل و تجهیزات ورزشی
۲۰۵.....	سؤالات فصل پنجم
۲۰۵.....	فعالیت‌های فصل پنجم
۲۰۷.....	فصل ششم: اصول نگهداری، ایمنی، امنیت و بهداشت اماکن ورزشی
۲۰۷.....	فرایند نگهداری و تعمیرات در اماکن ورزشی
۲۱۲.....	توجه به محیط‌زیست و مدیریت انرژی
۲۱۳.....	بخش‌های ویژه در فرایند نگهداری از اماکن ورزشی
۲۱۳.....	سالن‌های بدنسازی
۲۱۵.....	نگهداری از رختکن

نگهداری از کف پوش	۲۱۶
نگهداری از چمن	۲۱۸
نگهداری از چمن مصنوعی	۲۲۱
نگهداری از استخر	۲۲۳
نگهداری از تجهیزات شیمیایی استخر	۲۲۷
ایمنی و نظارت بر آن در اماکن ورزشی	۲۲۸
ایمنی در برابر حریق	۲۳۲
مدیریت امنیت در اماکن ورزشی	۲۳۳
ملاحظات امنیتی در اماکن ورزشی بزرگ و استادیوم‌های ورزشی	۲۳۶
اصول بهداشتی در اماکن	۲۳۸
سؤالات فصل ششم	۲۴۲
فعالیت‌های فصل ششم	۲۴۲
پیوست‌ها	۲۴۵
منابع	۲۴۹

مقدمه

بشر همواره در تلاش برای سهولت استفاده و بهره‌بری از فضاهای پیرامون خود است. یکی از فضاهایی که انسان به جهت انجام فعالیت‌های خویش به آن مراجعه می‌نماید، اماکن ورزشی هستند که کیفیت ساخت آنان نقش مهمی در تأمین آسایش و افزایش کارایی آن دارد. از جنبه‌ای دیگر نحوه مدیریت بر اماکن ورزشی و برنامه‌ریزی‌های همه‌جانبه، دقیق و اصولی بسیار بر نحوه خدمات‌رسانی از سوی اماکن و جلب رضایت مشتریان تأثیرگذار خواهد بود.

برای استفاده حداکثری از اماکن ورزشی، اعمال نظر متخصصین در حوزه‌های مختلف ساخت و تجهیز اماکن و در نظر داشتن استانداردها و ضوابط ساخت و نگهداری از آن بسیار مفید و مؤثر می‌باشد. آشنایی با اصول مدیریتی و نحوه ساخت و طراحی اماکن ورزشی از سوی مدیران آن، بر کیفیت برگزاری رویدادهای ورزشی در سطوح مختلف اثرگذار بوده و نیازمند آن است تحقیقات و بررسی‌های لازم در تمامی مراحل طراحی، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن انجام پذیرد. آگاهی هرچه بیشتر از جزئیات مراحل یاد شده، فانوس راهی برای راهنمایی مدیران اماکن ورزشی خواهد بود. شایسته است مدیران و مسئولان این اماکن با بروزرسانی علم و آگاهی خود در این زمینه و نیز بهره‌گیری از خلاقیت، بصیرت، تفکرات بدیع، راهبردهای منطقی و کاربردی اقدام به ساخت فضاهای ورزشی متناسب با وضعیت موجود نمایند. مدیران با اتخاذ تدابیر لازم و اعمال تصمیمات خویش، مسیر فعالیت‌های تربیت بدنی را هموار و زمینه کسب افتخارات ورزشی در سطوح مختلف را تسهیل می‌نمایند.

ورزشکاران و علاقه‌مندان به ورزش نیز از طریق کسب اطلاعات لازم در حیطه‌ی اماکن ورزشی می‌توانند نظرات سازنده‌ای را به مسئولین و مدیران این اماکن ارائه دهند. اثر حاضر می‌تواند به عنوان یک راهنما برای مدیران و ورزشکاران، مفید و یاری‌رسان باشد.

پیشگفتار

ورزش و تربیت بدنی از جمله حوزه‌های تأثیرگذار بر سبک زندگی، جسم و روان افراد جامعه به‌شمار می‌آید. بدیهی است که انجام فعالیت یا رویداد ورزشی اغلب در اماکن ورزشی صورت گرفته است و این امر مستلزم وجود اماکنی طبق استانداردهای فنی و نیز مدیریتی مدبر و متخصص می‌باشد. لزوم مدیریت صحیح اماکن ورزشی توسط مدیران آگاه از لحاظ تئوری و کاربردی به جهت پیشرفت و گسترش ورزش در سطوح ملی و بین‌المللی بیش از پیش محسوس می‌باشد.

کتاب حاضر با بهره‌گیری از اکثر منابع معتبر موجود در زمینه مدیریت اماکن ورزشی به جهت آشنایی دانشجویان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در مقاطع تحصیلات تکمیلی به ویژه دارای گرایش مدیریت ورزشی با تمامی مراحل ساخت تا مرحله بهره‌برداری و نگهداری اماکن ورزشی تألیف گردیده است.

مؤلفین در تألیف این کتاب سعی بر ارائه مطالب بر طبق سرفصل‌های دانشگاهی و به شیوه‌ای قابل درک و روان همراه با جدول‌بندی مطالب، برای دانشجویان و استادان در رشته تربیت بدنی داشته‌اند. همچنین این اثر برای مدیران اماکن ورزشی و ادارات کل تربیت بدنی استان‌ها و نیز به مقصود مدیریت هرچه بهینه‌تر مجموعه‌های ورزشی و تربیت بدنی کاربرد خواهد داشت تا آنان برای بهبود شیوه‌های مدیریتی خویش از آن بهره‌مند گردند.

کتاب در قالب شش فصل تألیف و تنظیم گردیده است. در فصل اول مباحث آشنایی با کاربری فضاهای ورزشی مطرح گردیده است و در فصل دوم مباحث اصول طراحی، رشد و توسعه اماکن ورزشی به زبانی ساده به تفصیل بیان گردیده است. در فصل سوم استاندارد

فضاهای جانبی اماکن ورزشی به همراه ابعاد زمین‌های ورزشی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل چهارم به معرفی اردوگاه‌ها و فضاهای تفریحی-ورزشی و اصول مدیریت بر آن‌ها اشاره می‌شود. فصل پنجم اصول تهیه، تعمیر و نگهداری در ارتباط یا تجهیزات ورزشی تشریح گشته است. در فصل ششم به موارد مرتبط با ایمنی و امنیت و بهداشت در اماکن ورزشی و نیز نحوه نگهداری از آن‌ها پرداخته شده است. در انتها و در قسمت پیوست، نمونه‌ای از چک لیست‌ها در ارتباط با اماکن ورزشی گردآوری شده و در اختیار خواننده قرار گرفته است. در انتهای هر فصل نیز خلاصه‌ای از مطالب بیان گشته با هدف مرور اجمالی آن فصل برای خوانندگان ارائه شده است. علاوه بر آن سؤالاتی پیرامون مباحث همان فصل به منظور ارزشیابی خواننده و همین‌طور فعالیت‌هایی برای یادگیری بهتر مطالب در هر فصل به شیوه‌ای کاربردی، مطرح شده است.

در انتها از انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی به منظور همکاری‌های ارزنده در چاپ و نشر این اثر، تشکر و قدردانی می‌نمایم و امید است این کتاب بخشی از نیازهای آموزشی دانشجویان رشته تربیت بدنی و مدیران اماکن ورزشی را برطرف سازد. با عنایت به اینکه در هر اثر احتمال وجود کاستی‌های وجود دارد لذا بسیار خرسند خواهیم بود چنانچه ما را از نظرات و پیشنهادهای ارزشمند خویش بهره‌مند سازید.

گروه مؤلفین

جواد شهلایی باقری

فاطمه خوشه کار

پیام رئیسی